

RĪGAS DOME
PERSONU AR INVALIDITĀTI NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU
KONSULTATĪVĀS PADOMES
Rātslaukumā1, Rīgā, LV- 1539
sēdes PROTOKOLS
Rīgā

2015.gada 2.decembrī.

Nr.4/2015

Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes (turpmāk – Padome) sēdes norises laiks un vieta: 2015.gada 2.decembrī, plkst.12.00 – 14.00, Rīgas dome, 508.telpa, Rātslaukumā 1, Rīgā.

Sēdi vada: O.Veidiņa (Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētāja, Padomes priekšsēdētāja)

Protokolē: Padomes sekretāre T.Kantāne

Sēdē piedalās: dalībnieku sarakstu skatīt pielikumā.

Sēdes darba kārtība

1. Par iepriekšējās Padomes sēdes lēmumu izpildi.
2. Par Kr. Barona ielas un Vecrīgas pieejamību personām ar īpašām vajadzībām..
3. Par Sociālās uzņēmējdarbības koncepciju Latvijā.
4. Par personu ar diagnozi spina bifida un hidrocefālija specifiku.
5. Priekšlikumi nākamās Padomes sēdes darba kārtībai.
6. Dažādi.

Padomes sēdes dalībnieki reģistrē savu klātbūtni. No 33 apstiprinātajiem Padomes locekļiem uz sēdi ieradušies 18.

1. Par iepriekšējās Padomes lēmumu izpildi

T.Kantāne

T.Kantāne (Padomes sekretāre) atgādina, ka iepriekšējā Padomes sēde notika RPSIA “Rīgas satiksme” un uzņēmums lūdza Padomi sniegt viedokļus par to, kā kontrolēt invalīdu stāvvietu karšu izmantošanu un kā pārliecināties par invaliditātes apliecību derīgumu. Ziņotāja informē, ka pēc Padomes locekļu viedokļu apkopšanas RPSIA “Rīgas satiksme” ir nosūtīta vēstule ar ieteikumiem sadarboties ar Rīgas pilsētas pašvaldības policiju, Ceļu satiksmes drošības direkciju un Veselības darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisiju.

Ziņotāja informē, ka jautājums par personām ar invaliditāti paredzētu autostāvvietu izveidošanas pie dzīvojamajām mājām apmaksu no sociālā budžeta nav virzījies uz priekšu. Zemes īpašnieks vai pārvaldnieks autostāvvietas izveidē var rīkoties tikai tad, kad ir saņemta 100% dzīvokļu īpašnieku piekrišana, bet pašreiz nav datu par dzīvokļu īpašnieku nepiekrišanas iemesliem. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka finansējuma piešķiršana no sociālā budžeta atrisinās minēto jautājumu. T.Kantāne aicina Padomes locekļus informēt savus biedrus, lai tie gadījumos, kad minēto autostāvvietu nepieciešams izveidot pie personas ar invaliditāti dzīvojamās mājas, veic aptauju par iedzīvotāju nostājas (nepiekrišanas) iemesliem. Iegūtos viedokļus iesūtīt T.Kantānei (taiga.kantane@riga.lv).

Padome nolemj: Pieņemt informāciju zināšanai.

2. Par Kr. Barona ielas un Vecrīgas pieejamību personām ar īpašām vajadzībām.

M.Karnītis, O.Veidiņa, A.Bolis, I.Šatkovska, J.Andiņš

M.Karnītis (Latvijas Muguras smadzeņu bojājumu biedrības valdes loceklis) norāda uz Rīgas pilsētas ielu, kurām ir bruģa segums nepieejamību personām riteņkrēslos. Arī vietās, kurās ir paredzētas personu riteņkrēslos lietošanai, pārvietoties nav iespējams. Tā, piemēram, Smilšu ielā ir izveidota autostāvvietā personām ar invaliditāti, bet no stāvvietas tālāk nokļūt nevar, jo uz ielas bruģa tiek bojāts riteņkrēsls. Jaunielā trotuāru pilnībā aizņem kafejnīcas, bet pa ielas braucamo daļu pārvietoties nevar dēļ bruģa seguma. Vietās, kur uz trotuāra nav izvietotas kafejnīcas, trotuāra vidū ir daudzi stabi, kurus apbraukt nevar.

Ziņotājs savus novērojumus par problēmām vides pieejamībā Smilšu ielā, Audēju ielā, Skārņu ielā, Torņu ielā un Jaunielā akcentē ar fotoattēliem.

Latvijas Muguras smadzeņu bojājumu biedrības sadarbības partneris "Fonds Labdaris.lv" ir konsultējušies ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju, kurā norādot, ka UNESCO neiebilst kultūras mantojuma objektu pārveidei tā, lai nodrošinātu vides pieejamību personām ar invaliditāti.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija telefoniskā konsultācijā ir norādījusi, ka, ņemot vērā sabiedrības vajadzības, inspekcija pieļauj iespēju daļēji aizstāt vēsturiskā bruģa segumu ar piemērotāku personām riteņkrēslos.

O.Veidiņa (Padomes priekšsēdētāja) atzīmē, ka telefonisku konsultāciju nevar pieņemt kā oficiālu viedokli, tāpēc būtu nepieciešama rakstiska Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas atbilde.

M.Karnītis (Latvijas Muguras smadzeņu bojājumu biedrības valdes loceklis) informē, ka daudzas personas riteņkrēslos labprāt piedalītos Rīgas maratonā, arī vairākas personas riteņkrēslos no ārvalstīm ir izrādījušas interesi par dalību Rīgas maratonā. Diemžēl Rīgas maratona organizatori atsaka dalību personām riteņkrēslos, argumentējot ar to, ka distance par Rīgas ielām ir bīstama personām riteņkrēslos, tieši ielu seguma dēļ.

A.Bolis (nodibinājuma "Invalīdu un viņu draugu apvienība "Apeirons"" vides pieejamības eksperts) apstiprina M.Karnīša teikto.

Risinājums būtu katrai vēsturiskā bruģa seguma ielai izveidot joslu ar līdzenu ielas segumu.

Šāda praksi pielieto daudzas Eiropas pilsētas.

I.Šatkovska (nodibinājuma "Fonds Jūnijs" valdes priekšsēdētāja) piebilst, ka būtisku šķērslī pārvietoties pa pilsētu rada tas, ka nobrauktuves no trotuāriem nav vienā līmenī, arī rekonstruētajos krustojumos pie gājēju pārejām joprojām nav nodrošināts vienāds līmenis.

J.Andiņš (Rīgas domes Satiksmes departamenta Projektēšanas dokumentācijas nodaļas vadītāja vietnieks) informē, ka Rīgas domes Satiksmes departaments visos jaunajos objektos cenšas ievērot universālā dizaina principus. Esošo ielu segumu rekonstrukcija ir problemātiskāka, tomēr arī arhitektu un projektētāju izpratne par vides pieejamību uzlabojas. Arī rekonstruējot Kr. Barona ielu tiks nodrošināta vides pieejamība jau bruģa līmenī – vēsturiskajā bruģī tiks iestrādātas granīta bruģa joslas, ar vadlīnijām personām ar redzes invaliditāti. Tiks nolīdzinātas gājēju pārejas 3 metru platumā.

M.Karnītis (Latvijas Muguras smadzeņu bojājumu biedrības valdes loceklis) demonstrē fotoattēlus no Kr. Barona ielas tramvaja pieturas "Bērnu pasaule" un norāda, ka, ja rekonstrukcija notiek attēlos redzamajā veidā, tad tā neuzlabo pieejamību – no trotuāra līdz tramvajam tikt nevar, pie tramvaja slīdēm ir slīpums uz kura slidenā laikā krīt arī kājāmgājēji.

J.Andiņš piedāvā iepazīstināt Padomi ar Kr. Barona ielas rekonstrukcijas projektu.

A.Bolis (nodibinājuma "Invalīdu un viņu draugu apvienība "Apeirons"" vides pieejamības eksperts) norāda, ka apspriest projektu nepieciešams pirms tā apstiprināšanas Rīgas pilsētas būvvaldē, kā arī aicina apspriest projektus ar personu ar invaliditāti organizācijām projekta izstrādāšanas posmā.

Vairāki Padomes locekļi norāda, ka Rīgas pilsētas būvvaldē būtu nepieciešams vides pieejamības specialists-eksperts, bez kura akcepta neviens pilsētvides projekts netiktu saskaņots Rīgas pilsētas būvvaldē.

O.Veidiņa (Padomes priekšsēdētāja) ierosina Padomes vārdā vērsties pie Rīgas pilsētas būvvaldes ar ierosinājumu nodrošināt kārtību, ka pilsētvides projekti Rīgas pilsētas būvvaldē netiek saskaņoti bez vides pieejamības specialist-eksperta akcepta.

J.Andiņš (Rīgas domes Satiksmes departamenta Projektēšanas dokumentācijas nodaļas vadītāja vietnieks) piebilst, ka Kr. Barona ielas rekonstrukcija notiek pa posmiem un 1.posmā tiek rekonstruēta brauktuve. Nākošajā posmā tiks rekonstrētas gājēju ietves un projekts tiks saskaņots ar kompetentām personu ar invaliditāti organizācijām, piemēram nodibinājumu "Invalīdu un viņu draugu apvienība "Apeirons"".

J.Andiņš (Rīgas domes Satiksmes departamenta Projektēšanas dokumentācijas nodaļas vadītāja vietnieks) uzsver, ka Vecrīgas pieejamības nodrošināšanai būtu lietderīgi izstrādāt Vides pieejamības segumu plānu. Būtu nepieciešams saņemt no Padomes ieteikumus par to, līdz kurām ēkām uz kādām ielām būtu jānodrošina līdzenaļais granīta bruģis.

O.Veidiņa (Padomes priekšsēdētāja) lūdz M.Karnīti papildināt prezentāciju ar mutvārdos izteiktajiem komentāriem un atsūtīt prezentāciju elektroniski.

Padome nolemj:

1. Padomes vārdā rakstiski vērsties pie Rīgas pilsētas būvvaldes ar ierosinājumu nodrošināt kārtību, ka pilsētvides projekti Rīgas pilsētas būvvaldē netiek saskaņoti bez vides pieejamības specialist-eksperta akcepta.
2. Rīgas domes Satiksmes departamentam pirms turpmāko Kr. Barona ielas rekonstrukcijas projektu saskaņošanas Rīgas pilsētas būvvaldē, apspriest projektu ar vides pieejamības ekspertiem, piem. nodibinājuma "Invalīdu un viņu draugu apvienība "Apeirons"" vides pieejamības ekspertiem.
3. Padomes locekļiem iesniegt priekšlikumus - līdz kurām ēkām un uz kādām ielām Vecrīgā būtu jānodrošina līdzenaļais granīta bruģis. Priekšlikumus līdz 15.01.2016. iesūtīt elektroniski Rīgas domes Labklājības departamenta galvenajam speciālistam R.Smagaram: Raimonds.Smagars@riga.lv. Rīgas domes Labklājības departamentam apkopot priekšlikumus un iesniegt Rīgas domes Satiksmes departamentam
4. Padomes vārdā rakstiski vērsties Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā, lai noskaidrotu minētās institūcijas viedokli par iespēju aizstāt vēsturiskā bruģa segumu ar piemērotāku personām riteņkrēslos.
5. M.Karnītim papildināt prezentāciju ar mutvārdos izteiktajiem komentāriem un atsūtīt prezentāciju elektroniski T.Kantānei, kuru T.Kantānei jāpārsūta Padomes locekļiem.

3. Par Sociālās uzņēmējdarbības koncepciju Latvijā

A.Lešinska, I.Vinnika

A.Lešinska (Sabiedriskās politikas centra „PROVIDUS” pētniece un juriste) īsumā informē par Sabiedriskās politikas centru "Providus", par sociālās uzņēmējdarbības attīstību, mērķiem, pazīmēm, kas atšķir sociālo uzņēmējdarbību no citiem uzņēmējdarbības veidiem.

Būtiskākā Sociālās uzņēmējdarbības (SU) pazīme ir, ka tā risina kādu sociālu vai sabiedrībai svarīgu problēmu, SU ir veids kā iemācīt darba prasmes personām ar invaliditāti, sociāli rehabilitēt personas pēc brīvības atņemšanas u.c. sociālā riska grupas. SU ir jēgpilna biznesa organizācija, kur savus ienākumus investē SU tālākai attīstībai. Latvijā pašlaik darbojas ap 80 SU organizācijas. SU sektors Latvijā ir attīstījies ar privāto fondu atbalstu. SU nav atbalsta valsts līmenī. Ir apstiprināta MK koncepcija par SU attīstību. No 2015.gada septembra Labklājības ministrijā darbojas darba grupa par SU jautājumiem.

Ziņotāja novērtē Rīgaspilsētas pašvaldības iniciatīvas, atbalstot uzņēmumus ar SU pazīmēm.

I. Kenne (biedrības „Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem” valdes priekšsēdētāja vietniece) interesējas vai SU paredzētas nodokļu atlaides? Un kā iegūt SU statusu.

A.Lešinska apstiprina, ka tiek izskatītas iespējas piešķirt nodokļu atlaides SU. Statusu būs iespējams iegūt tikai atbilstot visiem noteiktajiem kritērijiem.

O.Veidiņa (Padomes priekšsēdētāja) interesējas vai darba grupā ir iekļauti Rīgas domes speciālisti. Ņemot vērā, ka SU paredzētās nodokļu atlaides tiešā veidā ietekmēs pašvaldības budžeta ieņēmumus.

A.Lešinska norāda, ka Rīgas pašvaldības pārstāvji minētajā darba grupā pašlaik nedarbojas.

R.Klimkāne (Rīgas domes Labklājības departamenta Nodarbinātības nodaļas vadītāja) piemetina, ka LR Saeimas Sociālo jautājumu komisija ir aicinājusi M.Mooru iesaistīties minētajā darba grupā.

A.Lešinska (Sabiedriskās politikas centra „PROVIDUS” pētniece un juriste) informē, ka 2016.gada februārī paredzama lielāka skaidrība par SU koncepciju un tās īstenošanu.

Padome nolemj:

1. Pieņemt informāciju zināšanai.
2. Uz kādu no nākošajām Padomes sēdēm atkārtoti aicināt A.Lešinsku ar ziņojumu par SU attīstības jautājuma virzību.

4. Par personu ar diagnozi spina bifida un hidrocefālija specifiku

J.Krūmiņa

J.Krūmiņa (biedrības „Latvijas spina bifida un hidrocefālijas biedrība” valdes locekle) informē, ka minētā diagnoze ir iedzimta pataloģija, kas prasa neatliekamu medicīnisko iejaukšanos. Latvijā gadā dzimst 1-5 bērni ar šo diagnozi. Grūtības sākās pēc neatliekamās palīdzības saņemšanas. Bērniem nepieciešamas nodarbības pie fizioterapeita, ergoterapeita, specifiskas ortozes, neiroortopēdiskas operācijas.

Ir izdevies panākt, ka valsts sedz 1/3 specifisko ortožu izmaksas.

Būtībā bērni ar šādu diagnozi ir rehabilitējami un spēj iekļauties sabiedrībā, apmeklēt vispārizglītojošās skolas.

Diemžēl vecākiem nākas izvēlēties privātskolas, jo ir nācies saskarties ar Rīgas pilsētas pašvaldības izglītības iestāžu noraidošo attieksmi.

Padome nolemj:

1. Pieņemt zināšanai informāciju par personu ar diagnozi spina bifida un hidrocefālija specifiku.
2. Rīgas domes Labklājības departamentam organizēt tikšanos ar Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamentu, kur, pieaicinot J.Krūmiņu pārrunāt izglītības pieejamību bērniem ar diagnozi spina bifida un hidrocefālija.

5. Priekšlikumi nākamās Padomes sēdes darba kārtībai.

I.Vinnika, T.Kantāne, A.Bolis

I.Vinnika (Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētāja vietniece) ierosina noklausīties invalīdu un viņu draugu apvienības "Apeirons" ziņojumu par aktualitātēm, par pašreizējiem darbības virzieniem

A.Bolis (nodibinājuma "Invalīdu un viņu draugu apvienība "Apeirons"" vides pieejamības eksperts) akceptē nodibinājuma "Invalīdu un viņu draugu apvienība "Apeirons"" prezentāciju nākošajā Padomē.

T.Kantāne (Padomes sekretāre) informē, ka ir saņemts biedrības Rīgas vājredzīgo un neredzīgo biedrības "Redzi mani" iesniegums par uzņemšanu Padomē. Iesniegums tiks izskatīts nākošajā Padomes sēdē. Kā arī atgādina Padomes locekļiem, ka priekšlikumi Padomes darba kārtībai jāiesniedz rakstiski Rīgas domes Labklājības departamentā (Baznīcas ielā 19/23, Rīgā, LV- 1010) vai iesūtot elektroniski dl@riga.lv.

Klātesošie vienojas, ka nākamā Padomes sēde jāorganizē 2016.gada februārī.

Padome nolemj:

1. Nākamo Padomes sēdi organizēt 2016.gada februārī.
2. Aicināt nodibinājumu "Invalīdu un viņu draugu apvienība "Apeirons"" iepazīstināt ar aktualitātēm un pašreizējiem darbības virzieniem.
3. Izskatīt Rīgas vājredzīgo un neredzīgo biedrības "Redzi mani" iesniegumu par uzņemšanu Padomē.
4. Citus priekšlikumus nākošajai Padomes darba kārtībai iesūtīt elektroniski dl@riga.lv

6. Dažādi

A.Bolis, S.Pārstrauta, A.Greitāne, I.Vinnika

A.Bolis (nodibinājuma "Invalīdu un viņu draugu apvienība "Apeirons"" vides pieejamības eksperts) informē, ka personas riteņkrēsls nevar tikt ārā no Rīgas domes kafejnīcas pagrabstāva. Liftu nevar izsaukt bez autorizācijas kartes, bet pie liftiem nav informācijas, kur cilvēkam vērsties, lai tiktu ārā no pagrabstāva.

S.Pārstrauta (Latvijas Neredzīgi biedrības Rīgas pilsētas organizācijas valdes priekšsēdētāja) informē, ka 03.12.2015. Latvijas Neredzīgi biedrības Rīgas pilsētas organizācijas telpās, Kr.Barona ielā 90 -13A notiks atvērto durvju diena. Aicina visus interesentus ielūkoties cilvēku ar redzes traucējumiem ikdienā.

A.Greitāne (biedrības „Rehabilitācijas centrs „Mēs esam līdzās”” valdes priekšsēdētāja) izsaka sašutumu, ka internetā nav atrodamu vienuviet apkopoti pasākumi, kas veltīti starptautiskajai invalīdu dienai.

I.Vinnika (Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētāja vietniece) paskaidro, ka šāda specifisku pasākumu apkopošana nav nevienas Rīgas domes struktūras kompetencē. Turklāt arī Rīgas pilsētas pašvaldība neorganizē tik specifiskus pasākumus. Tas būtu jāuzņemas kādai nevalstiskā sektora organizācijai.

T.Kantāne (Padomes sekretāre) interesējas vai Rīgas domes satiksmes departaments vēl īsteno akciju "Pazemini apmali"?

J.Andiņš (Rīgas domes Satiksmes departamenta Projektēšanas dokumentācijas nodaļas vadītāja vietnieks) informē, ka joprojām jebkuram ir iespēja informēt Rīgas domes Satiksmes departamentu par nepieciešamību samazināt ielu apmales, zvanot uz tālr. 80003636.

Padome nolemj:

1. Padomes vārdā rakstiski vērsties pie Rīgas domes Saimniecības daļas, lai novērstu neskaidrības ar kafejnīcas apmeklēšanu Rīgas domē.
2. Pieņemt informāciju zināšanai par Latvijas Neredzīgo biedrības Rīgas pilsētas organizācijas atvērto durvju dienu.
3. Pieņemt informāciju zināšanai par iespēju ziņot Rīgas domes Satiksmes departamentam par nepieciešamību samazināt ielu apmales.

Padomes priekšsēdētāja:

O.Veidiņa

Padomes sekretāre:

T.Kantāne